

PTAKI W GÓRACH SOWICH

KONSPEKT ZAJĘĆ

Planowana liczba i wiek odbiorców: klasy edukacji wczesnoszkolnej.

(zajęcia również mogą być wykorzystane w klasach starszych oraz grupach przedszkolnych po wcześniejszym przeanalizowaniu treści, ułatwieniu zadań dla młodszych).

Temat: "Ptaki w górach Sowich" (ptaki mogą być również z innych regionów Polski, w zależności od zamieszkania dzieci, należy wybrać ptaki występujące w najbliższym otoczeniu szkoły)

Czas trwania: : 4-5 godzin edukacji wczesnoszkolnej (cały dzień zajęć)

Cel (wiedza, umiejętności, postawy związane z edukacją globalną):

- Kształtowanie nawyków poszanowania przyrody poprzez poznawanie ptaków i ich życia w rejonie gór Sowich.
- Uznanie miejsca, w którym żyją i wychowują potomstwo.
- Uświadomienie dzieci na gatunki zagrożone wyginięciem.

Forma zajęć: grupowa, indywidualna i w parach.

Pomoce dydaktyczne: strój, sportowy wszystkich uczestników, lornetki, rękawice ochronne, młotki, gotowe elementy do złożenia budek lęgowych, obrazki ptaków oraz ich nazwy, nagranie dzięków lasu, sylweta drzewa z brzoju, listki z wypisanymi zasadami zachowania się w lesie oraz z jego przeciwieństwami np. rozpalamy ognisko, zostawiamy śmieci pod drzewem, 2-3 aparaty fotograficzne, nagranie z odgłosami ptaków występujących w naszym rejonie. Pomocniczo: film o leśniczym oraz prezentacja o ptakach.

Metody pracy: nauka przez doświadczanie i przeżywanie, dyskusja dydaktyczna.

Przebieg zajęć

1. Wycieczka

W celu przeprowadzenia zajęć konieczne jest wcześniejsze nawiązanie współpracy z nadleśnictwem i ustalenie wyjścia do lasu na lekcję edukacyjną z leśniczym oraz wcześniejszy odbiór przygotowanych materiałów do złożenia budek lęgowych dla ptaków. Należy także zaplanować wycieczkę terenową w ciepły dzień. Jeżeli na dotarcie do lasu musimy jechać autobusem zajęcia możemy rozłożyć na dwa dni.

Przed wyjściem na wycieczkę pieszą do lasu uwrażliwiamy dzieci, że w lesie jesteśmy gośćmi. Przeprowadzamy pogadankę, w jaki sposób się zachowujemy, czego nie wolno nam robić oraz w jaki sposób dbamy o bezpieczeństwo własne i innych. W tym celu przeprowadzamy zabawę z drzewem- dzieci wybierają listki z napisami właściwych zachowań w lesie umieszczają je na wyciętym z brystolu drzewie, listki z niewłaściwymi zachowaniami pozostają odsunięte od drzewa. Tak przygotowany plakat zawieszamy w sali.

2. Spotkanie z leśniczym.

Zapraszamy leśniczego, który opowiada dzieciom, na czym polega jego zawód oraz odpowiada na pytania zadane przez dzieci. Leśniczy wprowadza dzieci w temat, pokazuje ptaki na obrazkach, nazywa je i puszcza nagrania dźwięków, jakie wydają wskazane ptaki tj.: krzyżodziób świerkowy, grubodziób, gil, derkacz, dzięcioł, sikora, świergotek drzewny, strzyżyk, muchołówka szara oraz chronione ptaki, czyli cztery gatunki sowy: sóweczka, puszczyk zwyczajny, puchacz, włochatka. Jeżeli nie mamy możliwości zaproszenia leśniczego, w załączniku jest film o pracy leśnika i prezentacja o wymienionych wyżej ptakach.

3. Dopasownie obrazków ptaków (które pokazywał leśniczy lub pokazanych w prezentacji) do ich nazw.

4. Zabawa naśladowcza

"Jaki to ptak". Dzieci wydają dźwięki zapamiętanego ptaka, reszta klasy odgaduje jego nazwę oraz zabawa relaksacyjna znalezienie wygodnego miejsca i słuchanie odgłosów lasu.

5. Wyjście do lasu w obecności leśniczego.

Uczniowie pod nadzorem dorosłych i w ciszy zaczynają podpatrywanie ptaków, słuchać dźwięków, jakie wydają i nazywają je. Swobodna rozmowa na temat usłyszanych dźwięków oraz do kogo mogą należeć. Uczniowie podejmują próby zrobienia zdjęć wybranemu ptaszкови.

6. Wychowawca klasy podczas przerwy na łonie natury opowiada uczniom legendę o Górach Sowich

"Dawno, dawno temu, gdy cały Dolny Śląsk porastała gęsta, dzika i nieprzystępna puszcza, w leśnej osadzie na miejscu dzisiejszych Kamionek mieszkał zamożny kmieć o imieniu Wacław. Wiódł on dostatnie życie, a jego piękna żona wydała mu na świat siedem córek prześlicznej urody. Gdy tylko podrosły wielu zalotników zaczęło zjeżdżać się z całej okolicy. Jednak żaden ze starających się o nie młodzieńców nie wydawał się Wacławowi dość dobry - mawiał on: "Dla księżyk je przeznaczyłem lub na służbę Bogu". Ojciec był surowy i nieustępliwy. Mijały miesiące i lata, jednak żaden wielki księżę nie przybył prosić o rękę którejś z córek. One natomiast nie wyobrażały sobie spędzić reszty życia w zakonie. Rozżalone swoim losem postanowiły przeciwstawić się woli ojca - nie wiedziały jednak jak to zrobić. Pewnego dnia przez leżącą w pobliżu wsi górską przełęcz przejeżdżał tajemniczy ciemnoskóry kupiec z dalekiej krainy, ubrany w strojne kolorowe szaty. Zatrzymał się tam na krótki odpoczynek, podczas którego dotarła do niego wieść o smutnym losie młodych panien. Gdy ruszał w dalszą drogę ofiarował im jedwabną chustę. Nie była to jednak zwykła chusta, ale czarodziejska. Kupiec powiedział dziewczętom, że ma ona moc zamieniania ludzi na krótki czas w dowolne zwierzęta - nie wolno jednak użyć jej więcej niż dwa razy - ostrzegał. Gdyby ktoś postąpił wbrew temu zakazowi i użył czaru po raz trzeci, zaklęcie się już nie odwróci. Uradowane córki szybko podjęły decyzję o ucieczce, jeszcze tej samej nocy przy pomocy cudownej chusty zamieniły się w zajaczki i ruszyły przez pola byle dalej od dręczącego ich ojca. Ten zawsze wcześniej rano budził córki i gdy tylko odkrył ucieczkę rozpoczął pogoń. Szukał ich dzień cały, i następny, i jeszcze następny... lecz śladu żadnego nie mógł dostrzec. Gdy nie wiedział już co dalej począć wybrał się po pomoc do starej wiedźmy, która mieszkała w grocie na stokach Srebrnej Kopy. Wiedźma długo myślała, wpatrywała się w szklaną kulę mamrocząc coś pod nosem po czym opowiedziała Wacławowi o czarach jakie pomogły jego córkom w ucieczce. Kmieć wpadł w wielką złość i już miał załamanym głosem wracać do domu, gdy zła wiedźma wyciągnęła z wielkiej skrzyni małą bukową gałązkę. Gałązka ta miała podobną jak chusta czarodziejską moc. Kmieć od razu kupił ją wręczając starej wiedźmie worek złota. Przemienił się w jastrzębia i pełen zapału na nowo rzucił się w pogoń. Szybko wypatrzył z góry siedem małych zajaczków i gdy już spadał z obłoków by pochwycić je w szpony, córki zauważyły go, w ułamku sekundy przemieniły się w sarny i pobiegnęły w ciemny górski las. Ojciec w wielkiej złości zakręcił w powietrzu bukową gałązkę, przemienił się w wilka i ruszył za nimi. Gdy już doganiał zmęczone sarenki, te w strachu kolejny raz pomachały chustą i przemieniły się w sowy. Pochowały się po dziuplach i skalnych zakamarkach. Na próżno zły ojciec próbował je dogonić. Dziewczyny pod postaciami ptaków nie dały się załapać. Nie mogły już jednak powrócić do ludzkiej postaci.

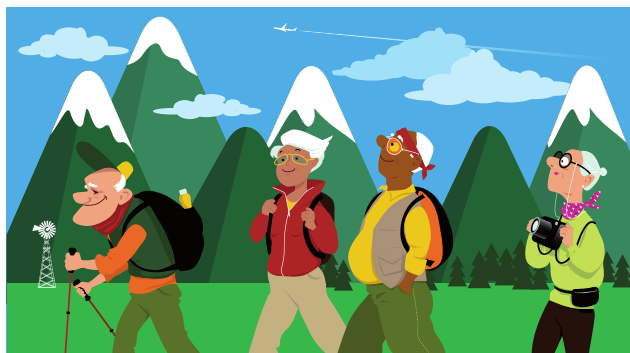
Kmieć po jakimś czasie zrozumiał swoje winy i wkrótce z wielkiego żalu zmarł. Od tego czasu mieszkańcy okolicznych górskich osad skały przy drodze z Kamionek, gdzie kmieć po raz ostatni widział swoje córki zaczęli nazywać "Siedem Sówek". Z czasem na pamiątkę tych wydarzeń całe góry nazwano Górami Sowimi. Do dziś w tych górskich lasach usłyszeć można smutne sowie pohukiwanie".

7. Podczas rozmowy kierowanej leśniczy naprowadza dzieci, w jaki sposób możemy pomóc ptakom przed wyginięciem (prawidłowe dokarmianie, dbanie o ciszę, zakładanie budek lęgowych)

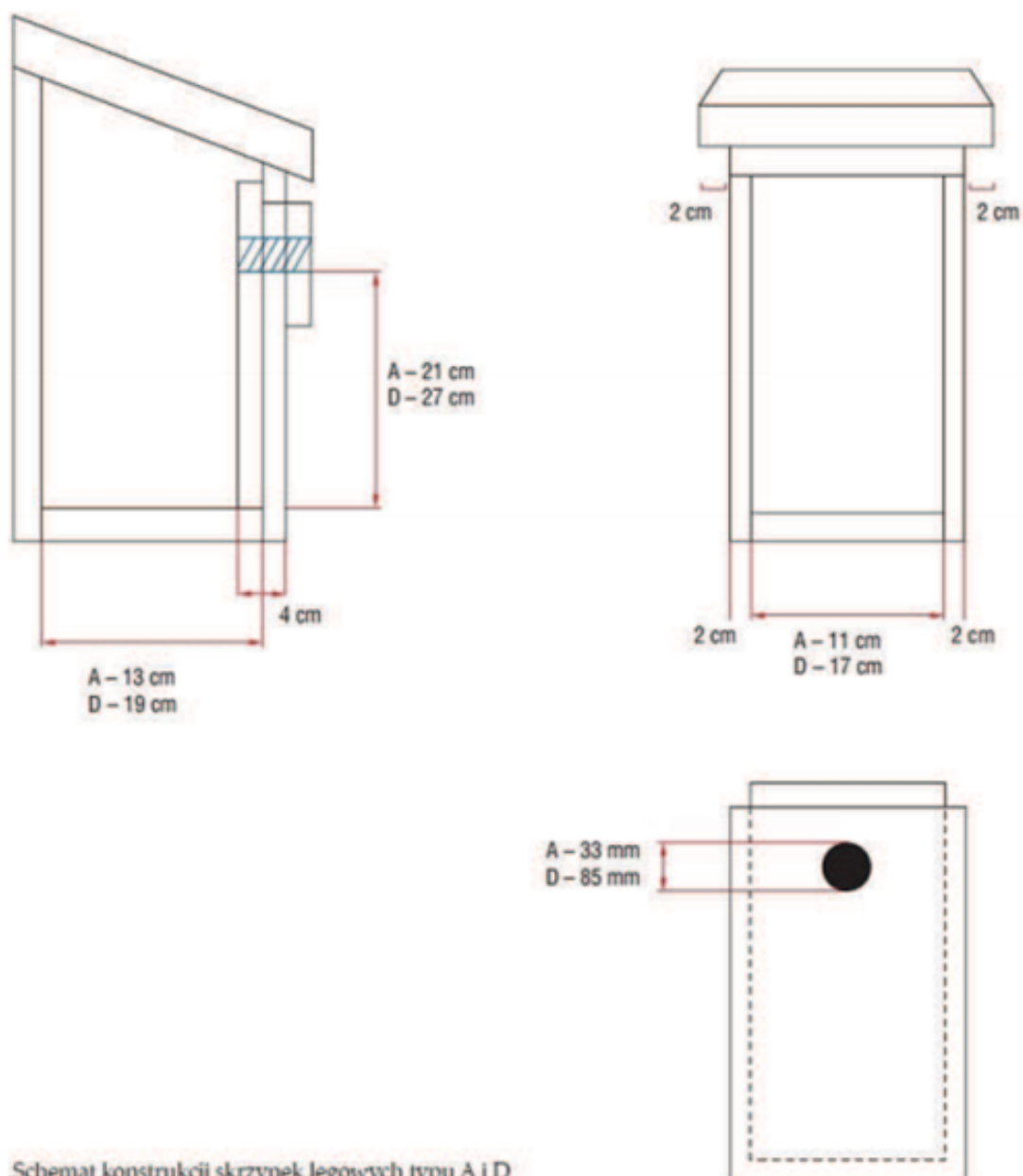
Wybieramy odpowiednie miejsce, poza lasem (polana lub teren szkoły) w celu przeprowadzenia warsztatów. Wspólnie z dorosłymi przeprowadzamy warsztaty stolarskie i składamy budki lęgowe, które przekazujemy leśniczemu, aby umieścić je w odpowiednim miejscu w lesie dla naszych objętych ochroną puszczyków.

8. Podsumowanie i podziękowanie za zajęcia, wykonanie zdjęć budek, pożegnanie przybyłych gości oraz powrót do szkoły.

Źródła: https://www.youtube.com/watch?v=w9RKZ6p_RSg&feature=youtu.be

Załączniki

🎵 **Grubodziób - Posłuchaj głosu ptaka.**

Posłuchaj Grubodziób na glosy-ptakow.pl, gdzie znajduje się obszerna kolekcja głosów polskich ptaków.

🔊 [Glosy-ptakow.pl](https://glosy-ptakow.pl)